

Importo iš JAV iššūkiai

Patvirtintas eksportuotojas

Atstovo muitinėje profesinės kvalifikacijos panaikinimas

Baudos pagal Mokesčių administravimo įstatymą

Jungtinė Karalystė: pažeidimai ir sankcijos

Muitinės tarpininkai ir Covid-19

Pasirengimas krizėms: veiklos tęstinumo planai

Leidinio turinys

TEISINĖS IR KITOS AKTUALIJOS

LR teisės aktų pakeitimų apžvalga: liepa 2020

ES ir pasaulio aktualijos: liepa 2020

STRAIPSNIAI

Prekių importas į ES bei Lietuvą iš JAV: teisinės aktualijos, problemos ir jų sprendimo būdai

Dr. Gediminas Valantiejus, vyr. teisininkas, advokatas, advokatų profesinė bendrija "iLAW"

Jungtinė Karalystė: civilinės nuobaudos už pažeidimus, nustatytus po muitinio įforminimo

Dinesh Unadkat, direktorius, muitų ir mokesčių konsultacinė įmonė J.D. Consultants Ltd

Muitinės tarpininkai ir COVID-19 krizė

Helene Kerjean, AKANEA

TEISMŲ PRAKTIKA

Atstovo muitinėje profesinės kvalifikacijos panaikinimas dėl reikšmingų muitinės įstatymų pažeidimų bei jų samprata teismų praktikoje

Dr. Gediminas Valantiejus, vyr. teisininkas, advokatas, advokatų profesinė bendrija "iLAW"

Baudų mokesčių mokėtojams skyrimas pagal Mokesčių administravimo įstatymą: kokios aplinkybės lemia jų dydį ir kaip jas vertina teismų praktika?

Dr. Gediminas Valantiejus, vyr. teisininkas, advokatas, advokatų profesinė bendrija "iLAW"

SKAITYTOJŲ KLAUSIMAI

Patvirtinto eksportuotojo ir kitų registracijų patikrinimas ES

Enrika Naujokė, direktorė, UAB "Muita"

ĮDOMU

Sprendžiant COVID-19 krizę skaičių pagalba: veiklos rodikliai ir tęstinumo planavimas

Valentina Ferraro ir Maka Khvedelidze, PMO sekretoriatas

VIETA JŪSŲ PASLAUGŲ REKLAMAI ARBA INFORMACIJAI

(DARBO, MOKYMŲ SKELBIMAMS)
GALIMAS IR KITOKIO DYDŽIO FORMATAS

Susisiekite su mumis sales@muita.lt, tel. 8 640 32232

Redaktorės žodis

Sveiki,

skaitote atnaujintos išvaizdos leidinį, tikimės, kad šis pakeitimas suteiks dar daugiau skaitymo ir naujų žinių įgijimo malonumo! Nes žinios mūsų veikloje svarbiausia. Pacituosiu tarptautinio muitinės eksperto Lars Karlsson LinkedIn žinutę: „Muitinės paslaugų teikėjų industrija yra žinių industrija, kur duomenų gavimas, jų analizė ir greitas sprendimų, pagrįstų rizikos analize, priėmimas yra daug svarbiau nei muitinės deklaracijos formos užpildymas.“

Tačiau kyla klausimas - informacijos srautas didelis, kaip geriau suvokti ir įsiminti reikiamas žinias? Vienas efektyviausių būdų - nebūti tik žinių gavėju, o stengtis savo žiniomis bei mintimis dalintis su kitais. Kai aktyviai dalinamės, patys geriau įsigiliname ir įsimename mums svarbius dalykus. Šiuo tikslu dar viena naujovė. Skaitantieji [leidinį www.customsclearance.net platformoje](http://www.customsclearance.net/platformoje) jau turi galimybę komentuoti straipsnius. Kviečiame aktyviai dalintis žiniomis, nuomonėmis, atsiliepimais!

Šiame leidinio numeryje rašome visus neraminančia tema. Vėl auga Covid-19 susirgimų skaičiai. Kaip pasirengti krizėms ir vykdyti veiklą jų metu? Pasaulio muitinių organizacija pastebi, kad nemažai organizacijų dar neturi pasirengusios veiklos tęstinumo planų („Sprendžiant Covid-19 krizę skaičių pagalba: veiklos rodikliai ir tęstinumo planavimas“). Ir straipsnis apie tai, kokiomis nuotakomis gyvena Prancūzijos muitinės tarpininkai („Muitinės tarpininkai ir Covid-19 krizė“).

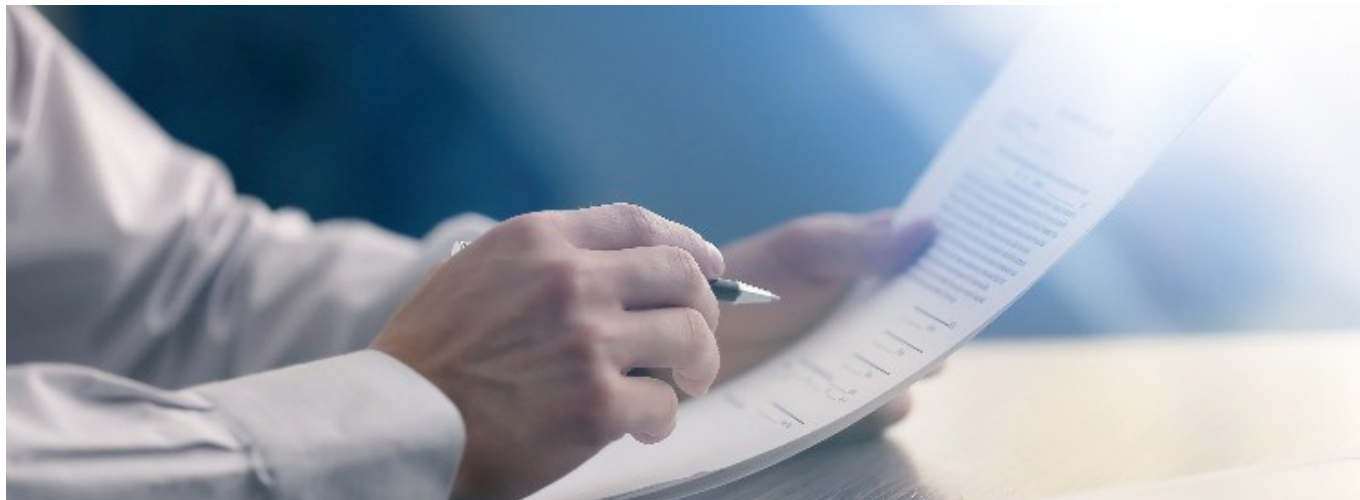
Teismų praktika – gausus žinių šaltinis norintiems mokintis iš įvairių situacijų, kurias tenka patirti „kitiems“. Kviečiame sužinoti, ar buvo panaikinta atstovo muitinėje kvalifikacija dėl reikšmingų pažeidimų. O iš kitos bylos apžvalgos - sužinoti apie tai, kokios aplinkybės lemia mokesčių mokėtojams skiriamų baudų dydį (dažniausiai įmonėms po to, kai muitinė atlieka patikrinimą po muitinio įforminimo). Taip pat domimės, ar griežtos sankcijos už pažeidimus taikomos kitose šalyse? Skaitykite apie Jungtinę Karalystę.

Pasisemsite ir daugiau minčių bei žinių. Rašome apie importo iš JAV iššūkius, atsakome į skaitytojo klausimą dėl patvirtinto eksportuotojo numerio patikrinimo ir apžvelgiame teises aktualijas.

Įdomaus ir naudingo skaitymo! Visuomet laukiame Jūsų atsiliepimų, komentarų ir pasiūlymų elektroniniu paštu projects@muita.lt

Enrika Naujokė

LR teisės aktų pakeitimų apžvalga: liepa 2020

Adobe Stock

2020.06.27 - 07.28 pakeitimai: eilės PVM įstatymo straipsnių ir LR muitinės įstatymo 24 straipsnio pakeitimų projektai; prekių vežimo, laikymo ir tikrinimo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pasienio kontrolės punktų teritorijoje esančiose muitinės prižiūrimose uosto komplekso zonose taisyklės; administracinių nusižengimų kodekso papildymas 141-1 straipsniu ir 589 straipsnio ir priedo pakeitimas; muitinės įstaigų klasifikatorius; dėl dokumentų ir įrašų nacionalinių kodų sąrašų; dėl fitosanitarinio eksporto, fitosanitarinio reeksporto ir išankstinio eksporto sertifikatų išdavimo tvarkos aprašo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė

2020.07.13 nutarimu Nr. 777 nutarta pritarti eilei PVM įstatymo straipsnių pakeitimų ir LR muitinės įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui. Pakeitimai dėl nuotolinės prekybos prekėmis 2021 m. LR muitinės įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai taikoma speciali nuotolinės prekybos prekėmis, kurios importuojamos iš trečiųjų teritorijų ar trečiųjų valstybių, apmokestinimo schema, asmenys, deklaruojantys prekes, laikomi turinčiais gavėjų įgaliojimą deklaruoti prekes savo vardu, jeigu tokių prekių gavėjai nėra iš anksto informavę minėtų asmenų, kad pageidauja deklaruoti jų gaunamas prekes patys arba paskirdami kitą atstovą muitinėje. Analogiškai siūloma, kad asmenys, taikantys specialią importo PVM deklaravimo ir mokėjimo procedūrą, laikomi turinčiais gavėjų įgaliojimą deklaruoti prekes, kurioms taikoma minėta procedūra, savo vardu, jeigu tokių prekių gavėjai nėra iš anksto informavę minėtų asmenų, kad pageidauja deklaruoti jų gaunamas prekes patys arba paskirdami kitą atstovą muitinėje.

2020.07.13 nutarimu Nr. 783 pakeitė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. sausio 22 d. nutarimą Nr. 78 „Dėl Prekių vežimo, laikymo ir tikrinimo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pasienio kontrolės punktų teritorijoje esančiose muitinės prižiūrimose uosto komplekso zonose taisyklių patvirtinimo“. Vienas pakeitimų: Pakeistas 25 punktas ir išdėstytas taip: „25. Žuvininkystės produktai, kuriuos Europos Sąjungos žvejybos laivai, plaukiojantys su Europos Sąjungos valstybių narių vėliavomis, sugauna arba išgauna ne Sąjungos muitų teritorijai priklausančiuose vandenyse, o kitų valstybių ar teritorijų vandenyse, taip pat produktai, kuriuos nurodyti laivai perdirba (pagamina) iš minėtų žuvininkystės produktų, įvežami ir išleidžiami į laisvą apyvartą vadovaujantis Deleguotojo reglamento 129–133 straipsnių ir Reglamento (ES) 2015/2447 213–215 straipsnių reikalavimais.“ Įsakymas įsigalioja 2020.07.14.

Lietuvos Respublikos Seimas

2020.07.15 priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 141¹ straipsniu ir 589 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymas (141 straipsnis Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo ir kitų teisės aktų pažeidimas; 589 straipsnis Administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai). 141¹ straipsnyje nustatyta, kad Reglamente (ES) 2017/821 (kuriuo nustatomos alavo, tantalio, volframo, jų rūdų ir aukso iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų Sąjungos importuotojų prievolės dėl išsamaus tiekimo grandinės patikrinimo) nustatytų prievolių dėl išsamaus tiekimo grandinės patikrinimo nevykdymas arba netinkamas vykdymas užtraukia baudą asmenims nuo 90 iki 170 eurų ir juridinių asmenų arba užsienio juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 560 eurų. Įstatymas įsigalioja 2021.01.01.

Muitinės departamentas

2020.07.10 įsakymu Nr. 1B-547 pakeistas Muitinės įstaigų klasifikatorius, patvirtintas Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2009 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 1B-351 „Dėl Muitinės įstaigų klasifikatoriaus patvirtinimo“. Pakeitimai susiję su muitinės atliekamomis funkcijomis, vienas pakeitimų: pakeista 2.1 papunkčio skiltis „Muitinės įstaigos atliekamos funkcijos“ ir išdėstyta taip: „DEP DES EIN ENT EXL EXT REG TRA“. Įsakymas įsigalioja 2020.07.17.

2020.07.01 įsakymu Nr. 1B-506 pakeistas Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2015 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. 1B-607 „Dėl dokumentų ir įrašų nacionalinių kodų sąrašų patvirtinimo“. Pripažintas netekusiu galios nurodytu įsakymu patvirtinto Dokumentų, nurodomų importo ir eksporto muitinės deklaracijos laukelyje „Pateiktas dokumentas“, nacionalinių kodų sąrašo 16 punktas. Papildytas nurodytu įsakymu patvirtintas Įrašų nacionalinių kodų sąrašas 27 punktu: „27. 9PE1 Patvirtinto eksportuotojo kodas Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2016 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. 1B-925 „Dėl Lengvatinio muto tarifo taikymo taisyklių patvirtinimo.“ Įsakymas įsigalioja 2020.07.07.

Žemės ūkio ministerija

2020.07.27 priimtas įsakymas Nr. 3D-554 „Dėl fitosanitarinio eksporto, fitosanitarinio reeksporto ir išankstinio eksporto sertifikatų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Tvarkos aprašas nustato išvežamiems iš Lietuvos Respublikos į trečiąsias šalis arba kitas Europos Sąjungos valstybes nares augalams, augaliniams produktams ir kitiems objektams fitosanitarinio sertifikato, fitosanitarinio reeksporto ir išankstinio eksporto sertifikatų išdavimo tvarką. Įsakymas įsigalioja 2020.10.01.

E-LEARNING FOR PRACTITIONERS
**CUSTOMS
CLEARANCE
MADE CLEAR**

Administracinė atsakomybė už
muitų (muitinės) teisės aktų
pažeidimus: bendrieji klausimai

dr. Gediminas Valantiejus
Advokatas,
Muitinės praktikų asociacijos narys,
Mykolas Romeris universiteto docentas

www.customsclearance.net/lt

ES ir pasaulio aktualijos: liepa 2020

Kazachstano muitinės nuotrauka, PMO nuotraukų konkursas

Skelbiame Pasaulio muitinių organizacijos informaciją ir teisinės aktualijas, publikuotas ES oficialiajame leidinyje.

2020.06.29 - 07.24 aktualijos šiose srityse: Pasaulio muitinių organizacijos muitinių nuotraukų konkursas; Sąjungos muitinės kodeksas; tarifinis klasifikavimas; tarifinės kvotos; lengvatinė kilmė; muitai, antidempingo ir kompensaciniai muitai; netarifinis reguliavimas, draudimai ir apribojimai.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

**MUITINĖS
PRAKTIKŲ
ASOCIACIJA**

Norite kurti, keistis ir keisti, kad muitinės formalumai būtų kuo sklandesnės tarptautinės prekybos dalimi? Kartu galime daugiau.

KVIEČIAME JŪSŲ ĮMONĘ TAPTI NARIU!

www.lcpa.lt

Dr. Gediminas Valantiejus
Vyr. teisininkas, advokatas
Advokatų profesinė bendrija "iLAW"

Prekių importas į ES bei Lietuvą iš JAV: teisinės aktualijos, problemos ir jų sprendimo būdai

Nors pastarąjį dešimtmetį (ypač nuo 2012 m.) prekybos tarp Lietuvos Respublikos (kaip ES valstybės narės) ir JAV apimtys (tiek eksportas, tiek importas) nuolat augo, išliko ir nemažai probleminių klausimų, su kuriais susiduria šioje prekyboje dalyvaujantys verslo subjektai. Straipsnyje apžvelgiama tiek bendrosios tokios prekybos problemos, su kuriomis susiduriama priimant sprendimus visos ES lygmeniu, tiek ir problemos, kylančios importuojant prekes iš JAV būtent į Lietuvos Respubliką bei išleidžiant jas į apyvartą Lietuvoje, taip pat siūlomi sprendimo būdai.

ES ir JAV prekybinių santykių pobūdis bei taikomos prekybos apmokestinimo priemonės

Pastaruoju metu, netylant prekybos karų tematikai, vis daugiau dėmesio viešumoje susilaukia ES ir jos valstybių narių prekybinių santykių su trečiosiomis valstybėmis teisinis reguliavimas bei muitų politikos klausimai. Jie kyla net ir tose srityse ir su tomis tradicinėmis prekybos partnerėmis, su kuriomis buvo nusistovėję ilgalaikiai stabilūs santykiai, pavyzdžiui, Jungtinėmis Amerikos Valstijomis (JAV). Būtent JAV 2019 m. pabaigoje ženkliai padidino muitus įvairiems ES kilmės produktams, gaminamiems ir Lietuvos gamintojų, pavyzdžiui, pieno produktams, kiaulienos gaminiams, vaisiams, sultims ir daugeliui kitų produktų [1]. Tolesnis muitų tarifų didinimas kitiems ES kilmės gaminiams buvo tęsiamas ir 2020 metais, pavyzdžiui, š. m. liepos mėn. JAV, reaguodama į Prancūzijos mokesčių politiką skaitmenines paslaugas teikiančių JAV bendrovių atžvilgiu, įvedė net 25 % dydį siekiančius muitų tarifus Prancūzijos (kaip ES valstybės narės) kilmės prekėms – rankinėms, kosmetikos produktams ir kt. [2].

Šiame kontekste ES valstybių narių lyderiai, pavyzdžiui, Vokietijos ministrė pirmininkė Angela Merkel, 2019 m. lapkričio 27 d. vis tik buvo pasiūliusi sudaryti atskirą prekybos susitarimą su JAV bei akcentavo, jog siekti šio susitarimo „vis vien yra būtina“ nors kartu pripažino, jog dar 2019 m. balandžio 15 d. prasidėjusiose (tiksliau – atsinaujinusiose) derybose su JAV „viskas vyksta ne taip, kaip mes įsivaizdavome“, o „įgaliojimai [ES institucijų – aut. past.] yra riboti“. Galiausiai 2020 m. pati ES tarptautinės prekybos srityje netgi ėmėsi aktyvių gynybinių veiksmų JAV atžvilgiu, didindama muitus JAV kilmės baldams, jų detalėms, kitoms specifinėms prekių rūšims [3]. Šioje situacijoje aktualu apžvelgti kokie iššūkiai kyla ES ir JAV prekybinių santykių reguliavimo srityje ir kokios yra realios laisvosios prekybos susitarimo tarp ES ir JAV sudarymo perspektyvos.

ES bei JAV prekybinių santykių reguliavimo teisiniai pagrindai ir jų taikymo praktiniai ypatumai muitų bei kitų importo mokesčių srityje

Būtina pastebėti, jog ES ir jos valstybių narių (tame tarpe ir Lietuvos Respublikos) užsienio prekybos su JAV reguliavimas yra grindžiamas bendraisiais Pasaulio Prekybos Organizacijos (PPO) teisės principais ir jam nėra taikomi jokie specialūs tarptautiniai susitarimai dėl lengvatinių prekybos ir/ar muitų sąlygų. Kita vertus, būtina pastebėti, jog dar 2013 m. birželio mėn. buvo pradėtos pirmosios JAV ir ES derybos dėl vadinamosios Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (angl. Transatlantic Trade and Investment Partnership; TTIP) sutarties sudarymo [4]. TTIP sutarties tikslais buvo numatyti prekybos liberalizavimas ir esamų muitų tarifų (šiuo metu siekiančių vidutiniškai apie

4 proc. [4]) barjerų prekybai tarp ES ir JAV panaikinimas, palankesnių sąlygų patekti į prekių ir paslaugų rinkas formavimas (abiejų šalių verslo subjektams). Tiek JAV, tiek ES mokslininkų atlikti ekonominiai tyrimai prognozavo, kad TTIP sutarties sudarymas galėtų paskatinti ES ekonomikos augimą ir sukurti naujos pridėtinės vertės (ES valstybių narių ekonomikai) už 120 milijardų eurų, o JAV ekonomikai – už 100 milijardų eurų [5; 6]. Taigi, nors iki šiol ES ir JAV nepavyko suderinti savo pozicijų ir pasiekti susitarimo dėl dvišalės tarptautinės prekybos reguliavimo (2016 m. derybos buvo baigtos be sutarties sudarymo [4], ir, kaip jau buvo minėta, iš naujo inicijuotos 2019 m. balandžio mėn. [3]), palankių sąlygų prekybai su JAV plėtra ir šių sąlygų sudarymas yra viena iš pagrindinių strateginių tikslų bei krypčių ES ir jos valstybių narių (taip pat ir Lietuvos Respublikos) užsienio prekybos politikoje, o esminė jos dalis yra būtent tarifinių (muitų) kliūčių pašalinimas (minimizavimas).

Akcentuotina, jog įvairūs tarptautinių institucijų ir mokslininkų atlikti tyrimai [7] patvirtina, kad šiuo metu tarptautinei JAV ir ES prekybai įtakos turi tiek tarifinės, tiek netarifinės reguliavimo priemonės, kurios trukdo suderinti abipusius interesus ir lėtina prekybos plėtrą. Tarifinių reguliavimo priemonių (t. y. priemonių, susijusių su muitų tarifais ar maito mokesčiais) keliamos problemos šiuo metu yra sietinos su prekių muitinės kilmės taisyklių taikymu. Pavyzdžiui, pastebima tendencija, jog JAV muitinės atsisako pripažinti iš ES importuotoms prekėms bendrą ES muitinę kilmę, t. y. prekių žymėjimą nuoroda „Pagaminta ES“ (angl. „Made in EU“) [7] ir taiko atskiroms ES valstybėms narėms specialias nuostatas dėl jų kilmės prekių apmokestinimo (ką patvirtina ir padidintų muitų tarifų nustatymas Prancūzijos kilmės prekėms 2020 m. liepos mėn. [2]).

Be to, nagrinėjant situaciją ES, tenka pastebėti, jog pagrindines problemas šioje srityje sukelia ir nacionaliniai muitų administravimo skirtumai atskirose ES valstybėse narėse, joms įgyvendinant ES bendrojo muitų tarifo sistemą bei bendrąją ES muitų politiką (dėl šios aplinkybės JAV netgi buvo inicijavusi prekybinį ginčą ES atžvilgiu PPO institucijose, žr. bylą EC-Selected Customs Matters [8]). Taip pat atkreipiamas dėmesys ir į ilgą pašto siuntų muitinio tikrinimo procedūrų trukmę tiek ES, tiek ir JAV muitinėse, ribotas galimybes veiksmingai ir laiku pasinaudoti muitinės paslaugomis oro ir jūrų uostuose [7]. Kaip jau ir buvo minėta, nors visose ES valstybėse narėse galioja tos pačios bendrosios muitų teisės taisyklės ir muitų dydžiai (taikomasis ES bendrasis muitų tarifas), konkrečios individualios ES valstybės narės muitų ir importo mokesčių administravimo politika, kurią įgyvendina nacionalinės muitinės, gali netgi labai skirtis, pavyzdžiui, taikoma skirtinga prekių tarifinio klasifikavimo praktika, netgi skirtingai nustatoma jų muitinė kilmė ar vertė. Atitinkamos ES valstybės narės (tame tarpe ir Lietuvos Respublikos) muitinės, taikydamos pernelyg griežtas nacionalines muitinės veiklą reglamentuojančias taisykles, gali atgrasyti konkrečios užsienio šalies importuotojus ir taip netgi sumažinti šios valstybės gaunamas pajamas iš importo mokesčių. Galiausiai nelanksčios nacionalinės taisyklės arba tiesiog per griežtas ES taisyklių taikymas nacionaliniu lygmeniu tampa ir papildoma administracine našta įmonėms (importuotojams), kuri gali neigiamai paveikti nacionalinės prekybos su trečiosiomis užsienio šalimis (ne ES narėmis, t. y. tokiomis kaip JAV) tendencijas [9; 10; 11]. Taigi, galima konstatuoti, jog bet kuriuo atveju, nesant sudarytos laisvosios prekybos sutarties, ES ir JAV tarptautinės prekybos reguliavimas išlieka probleminio pobūdžio.

Importo mokesčių taikymas JAV kilmės prekėms Lietuvos Respublikoje – su kokiomis teisinėmis problemomis susiduriama importuojant prekes į Lietuvą?

Nors pastarąjį dešimtmetį (ypač nuo 2012 m.) prekybos tarp Lietuvos Respublikos (kaip ES valstybės narės) ir JAV apimtys (tiek eksportas, tiek importas) nuolat augo, išliko ir nemažai probleminių klausimų, su kuriais susiduria šioje prekyboje dalyvaujantys verslo subjektai [12]. Pavyzdžiui, pagrindines teises kliūtis užsienio prekybos plėtrai tarp JAV ir Lietuvos Respublikos, kiek tai susiję su muitų (tarifinių prekybos reguliavimo priemonių) taikymu daugiausia lėmė nelanksčios nacionalinės importuotų prekių muitinės vertės nustatymo taisyklės, kurių pagrindu apskaičiuojami muitai iš trečiųjų valstybių (tame tarpe ir JAV) į Lietuvos Respubliką importuojamiems naudotiems automobiliams [13]. Jos nacionalinėms muitinės įstaigoms Lietuvoje kol kas suteikia plačią diskreciją nukrypti nuo tarptautiniu mastu pripažinto sandorio vertės metodo taikymo (nustatant naudotų automobilių muitinę vertę skaičiuojant importo mokesčius), kas ne kartą buvo pripažinta ir nacionalinių teismų praktikoje mokestinių ginčų bylose (žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracines bylas Nr. A-442-300/2011, A-261-2119/2011, A-442-2518/2011, A-143-2813/2011, A-261-102/2013, A-575-871/2010).

Nors akivaizdu, jog tokių taisyklių taikymas Lietuvoje yra pagrįstas valstybės fiskaliniais interesais bei siekiu surinkti

kuo daugiau importo mokesčių, šių taisyklių nuostatos gali būti vertinamos kritiškai. Būtina pažymėti, kad nacionalinės Importuojamų naudotų transporto priemonių muitinio įvertinimo taisyklės gali prieštarauti mokesčių įtvirtinimo tik įstatyme principui (žr. Mokesčių administravimo įstatymo 3 str. 2 d., taip pat Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. lapkričio 17 d. nutarimą), kadangi įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose negali būti teisės normų, nustatančių kitokį teisinį reguliavimą, negu nustato įstatymas, ir konkuruojančių su įstatymo normomis. Pastebėtina, jog nei ES muitų teisės aktai (Sajungos muitinės kodeksas ir su jo įgyvendinimu susiję reglamentai), nei Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo [14] aktuali redakcija tiesiogiai nesuteikia įgaliojimų nustatyti tokias nacionalines taisykles ir nenumato, jog konkrečių importuojamų prekių – naudotų automobilių – muitiniam įvertinimui gali būti naudojama kita, speciali tvarka (palyginti su bendrosiomis nuostatomis, įtvirtintomis Sajungos muitinės kodekso [15] 69-74 str.). Kita vertus kol kas naujausioje, 2020 m. formuojamoje savo praktikoje Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ir toliau laikosi nuostatos, jog šių Taisyklių normos yra vertintinos kaip teisėtos ir tinkamos (žr. administracinę bylą Nr. eA-2474-968/2020). Vis tik būtina atkreipti dėmesį į tai, jog šiuo metu (nuo 2020 m. sausio 1 d.) Importuojamų naudotų transporto priemonių muitinio įvertinimo taisyklių nuostatos keitėsi, kas vėl gi atveria naujas galimybes ginčyti jų pakeistas nuostatas teisme, kadangi aptartose mokestinių ginčų bylose buvo taikoma ankstesnė (senesnė) šių Taisyklių redakcija.

Kitas svarbus ginčytinas klausimas, su kuriuo susiduria prekes iš JAV importuojantys verslo subjektai Lietuvoje yra nacionalinės nuostatos (įtvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintose Sajungos muitinės kodekso įgyvendinimo taisyklėse [16]) dėl Muitinės laboratorijos išvadų, kuriomis nustatomi iš trečiųjų valstybių importuotų prekių tarifinio klasifikavimo kodai, teisinės reikšmės. Kaip patvirtina nacionalinių teismų praktika mokestinių ginčų su muitine bylose Lietuvoje [12], didelė dalis ginčų dėl iš JAV importuotų prekių apmokestinimo Lietuvos Respublikoje buvo ir yra susijusi su tuo, jog, remiantis minėtomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintomis taisyklėmis [16] ir nustatant kaip turi būti klasifikuojamos importuojamos prekės, buvo vadovaujamasi išimtinai tik nacionalinės Muitinės laboratorijos išvadomis bei jose pateikiama pozicija. Kartu paprastai atmetami visi kiti mokesčių mokėtojų teikiami įrodymai (jų net netiriant ir nevertinant), kas laikytina akivaizdžia mokestinių ginčų su muitine proceso problema [12]. Tenka pastebėti, jog tokio pobūdžio mokestiniai ginčai ne kartą kilo dėl tokių iš JAV importuojamų prekių kaip chemijos pramonės produktai ir žemės ūkio sektoriaus produkcija (žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracines bylas Nr. A-143-459/2013, A261-218/2012 ir kt.).

Kokios yra galimybės tobulinti tarptautinės prekybos su JAV (ir kartu kitomis trečiosiomis valstybėmis) reguliavimą nacionaliniu lygiu - Lietuvoje?

Taigi, esama bei susiklosčiusi praktika patvirtina, jog tolesnei tarptautinės prekybos tarp ES ir jos valstybių narių (Lietuvos Respublikos) bei JAV plėtrai, net ir nesant dvišalių prekybinių santykių reglamentuojančios laisvosios prekybos sutarties, būtina tobulinti užsienio prekybos reguliavimo nacionalinius teisinius pagrindus (nacionalinius muitų teisės šaltinius). Išanalizavus Lietuvos Respublikos ir JAV tarptautinės prekybos reguliavimo praktiką, darytina išvada, kad egzistuojančios teisinio reguliavimo sistemos tobulinimui (siekiant mažinti kylančių mokestinių ginčų bei konfliktinių situacijų tarp importuotojų bei muitinės įstaigų skaičių) Lietuvos Respublikoje būtina įgyvendinti keletą esminių pokyčių.

Visų pirma, rekomenduotina keisti ir tikslinti nacionalines Importuojamų naudotų transporto priemonių muitinio įvertinimo taisykles [13]. Jose būtina bent jau aiškiai įtvirtinti nuostatą, jog neatitikimai tarp importuotų prekių (transporto priemonių/automobilių) muitinės vertės, apskaičiuotos naudojant sandorio vertės metodą, ir jų vertės, kurią nustato turto vertintojai arba jų rinkos vertė, užfiksuotos muitinės duomenų bazėse (pvz. PREMI duomenų bazėje), laikytina tik pagrindu, suteikiančiu muitinei teisę reikalauti iš importuotojo papildomų dokumentų (įrodymų), patvirtinančių prekių sandorio vertę. Tokios situacijos egzistavimas savaime negali būti pripažįstamas pagrindu, suteikiančiu teisę muitinei iš karto savo iniciatyva (ex officio) paneigti sandorio vertės metodo taikymo galimybę prekių muitiniam įvertinimui. Antra, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintos Sajungos muitinės kodekso įgyvendinimo taisyklės (jų 15 p.) [16] turėtų nustatyti aiškias oficialias prekių klasifikavimo laboratorinių tyrimų autentifikavimo ir sertifikavimo procedūras, kurios, siekiant užtikrinti klasifikavimo proceso objektyvumą, leistų ne tik Muitinės laboratorijai, bet ir nepriklausomoms laboratorijoms (nevyriausybiniams įstaigoms) atlikti tyrimus, susijusius su importuotų prekių klasifikavimu. Atitinkamai, tokių sertifikuotų nepriklausomų laboratorijų tyrimų rezultatai taip pat turėtų būti pripažinti oficialiais dokumentais, turinčiais įrodomąją galią mokestinių ginčų su muitine procedūrose.

- [1] Vaida Kalinkaitė-Matuliauskienė, LRT.lt (2019), „JAV didina muitus ES produktams: kai kurie gamintojai Lietuvoje jau spėjo pajusti iš anksto“, <https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1107815/jav-didina-muitus-es-produktams-kai-kurie-gamintojai-lietuvoje-jau-spejo-pajusti-is-anksto>;
- [2] Latest Tariff Threat Could Double Prices of European Wines and Whiskies. <https://www.barrons.com/articles/latest-tariff-threat-could-double-prices-of-european-wines-and-whiskies-01576537553>; US imposes 25% tariffs on €1.1 billion worth of French goods, <https://www.euronews.com/2020/07/10/us-imposes-25-tariffs-on-1-1-billion-worth-of-french-goods>
- [3] „Vokietijos kanclerė: ES reikalingas prekybos susitarimas su JAV“, 15min (2019), <https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/vokietijos-kanclere-es-reikalingas-prekybos-susitarimas-su-jav-662-1238728?copied>; taip pat žr. EU – European Commission introduces additional retaliatory tariffs on certain US-originating products, <https://www.internationaltrade.complianceupdate.com/2020/04/10/eu-european-commission-introduces-additional-retaliatory-tariffs-on-certain-us-originating-products/>;
- [4] European Commission (2020), „Trade with U.S“, <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/united-states/>;
- [5] Lakatos, C., Fukui, T. (2013). EU-US Economic Linkages: The Role of Multinationals and Intra-Firm Trade. U. S. International Trade Commission Research Note RN-2013-11-B. Retrieved March 24, 2015, from: http://www.usitc.gov/research_and_analysis/staff_products.htm;
- [6] Francois, J., et. al. (2013). Reducing Transatlantic Barriers to Trade and Investment: An Economic Assessment. Retrieved March 23, 2015, from: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150737.pdf;
- [7] Berden, et al. (2009). Non-Tariff Measures in EU-US Trade and Investment – An Economic Analysis. Retrieved March 22, 2015, from: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2009/december/tradoc_145613.pdf;
- [8] WTO Appellate Body Report, „European Communities – Selected Customs Matters“ (16 June 2006), WT/DS315/R;
- [9] Limbach, K. (2015). Uniformity of customs administration in the European Union. Oxford: Hart Publishing;
- [10] Truel, C., and Maganaris, E. (2015). „Breaking the code: the impact of the Union Customs Code on international transactions“. World Customs Journal 9, 2: 12-23;
- [11] Radžiukynas, J., ir Belzus, A. (2008). Importuojamų prekių muitinis įvertinimas ir kontrolė. Vilnius: Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija;
- [12] Valantiejus, G. (2015). Problematic aspects of international trade between the United States of America and the Republic of Lithuania in the Lithuanian judicial practice. 5th International Scientific Conference Practice and Research in Private and Public Sector – 2015 Conference Proceedings, 120-132;
- [13] „Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2016 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. 1B-1026 patvirtintos Importuojamų naudotų transporto priemonių muitinio įvertinimo taisyklės“, TAR 29002 (2016);
- [14] „Lietuvos Respublikos muitinės įstatymas“, TAR, 26857 (2016);
- [15] „Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. spalio 9 d. reglamentas (ES) 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas“, Oficialusis leidinys, L 269 (2013);
- [16] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. gruodžio 7 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintos Sąjungos muitinės kodekso įgyvendinimo taisyklės, TAR 28531 (2016).

Dinesh Unadkat
Direktorius, Muitų ir mokesčių
konsultacinė įmonė J.D.
Consultants Ltd

Jungtinė Karalystė: civilinės nuobaudos už pažeidimus, nustatytus po muitinio įforminimo

Straipsnyje apžvelgiami: pagrindiniai faktai, kodėl Jos Didybės Mokesčių ir Muitų Tarnyba taiko civilines nuobaudas (bei pažymima, kad nuobaudos liks tokios, kokios yra dabar ir pasibaigus pereinamajam laikotarpiu, kuriuo JK lieka ES muitų sąjunga); maksimalios muitinės civilinių bausmių ribos ir teisės aktai; baudų apskaičiavimas; rimtos klaidos apibrėžimas; ir pabaigai - svarbūs dalykai, kuriuos verslui reikia atsiminti.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Helene Kerjean
AKANEA

Muitinės tarpininkai ir COVID-19 krizė

Kokius iššūkius patyrė muitinės tarpininkų paslaugas Prancūzijoje teikiančios įmonės dėl COVID-19? Ko išmoko ir kokiomis ateities nuotaikomis gyvena? Straipsnyje technologinių muitinės deklaravimo sprendimų teikėjas „AKANEA“ dalinasi įžvalgomis atlikus klientų apklausą ir savo patirtimis. Šį naujausiam „PMO naujienos“ numeryje publikuotą straipsnį išvertė ir publikuojame maloniai sutikus Pasaulio muitinių organizacijai.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Dr. Gediminas Valantiejus
Vyr. teisininkas, advokatas
Advokatų profesinė bendrija "iLAW"

Atstovo maitinėje profesinės kvalifikacijos panaikinimas dėl reikšmingų maitinės įstatymų pažeidimų bei jų samprata teismų praktikoje

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys asmenų, pageidaujančių teikti atstovavimo maitinėje paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje, profesinės kvalifikacijos patvirtinimą bei pripažinimą numato, jog šios kvalifikacijos (ir atitinkamai – teisės verstis maitinės tarpininko (jo atstovo) veikla) panaikinimas yra galimas dėl reikšmingų maitinės įstatymų pažeidimų. Šiame straipsnyje, remiantis aktualia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, aptariama reikšmingų maitinės įstatymų pažeidimų sąvoka bei samprata bei šioje srityje kylantys ginčai, svarbūs visiems asmenims, teikiantiems atstovavimo maitinėje paslaugas.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Dr. Gediminas Valantiejus
Vyr. teisininkas, advokatas
Advokatų profesinė bendrija "iLAW"

Baudų mokesčių mokėtojams skyrimas pagal Mokesčių administravimo įstatymą: kokios aplinkybės lemia jų dydį ir kaip jas vertina teismų praktika?

Mokesčių mokėtojams, kuriems apskaičiuojama papildomai mokėtina mokesčių suma, įskaitant ir importo mokesčius, administruojamus Lietuvos Respublikos maitinės, gali būti skiriama ir nuo nesumokėto bei nedeklaruoto mokesčio sumos priklausanti bauda, taip pat skaičiuojami delspinigiai. Kartu Mokesčių administravimo įstatymas numato bei išvardija įvairias aplinkybes dėl kurių mokesčių mokėtojai gali būti atleidžiami nuo paskirtos baudos ir apskaičiuotų delspinigių arba bauda neskiriama. Straipsnyje apžvelgiama aktuali Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika pastaruoju metu (2020 m. birželio mėn.) nagrinėtose mokestinių ginčų bylose, kuriose pateikti išaiškinimai dėl skiriamų baudų, taip pat ir skaičiuojamų delspinigių dydžio nustatymo.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Enrika Naujokė
Direktorė, UAB „Muita“

Patvirtinto eksportuotojo ir kitų registracijų patikrinimas ES

Skaitytojo klausimas: „Ar yra ES duomenų bazė, kurioje būtų galima patikrinti, ar patvirtinto eksportuotojo numeris yra galiojantis? Jei ne, patarkite, kaip tai padaryti?“. Atsakome į klausimą ir atkreipiame dėmesį į importuotojo atsakomybę, jeigu patvirtinto eksportuotojo numeris būtų negaliojantis, o taip pat, kad gali kilti klausimas ir dėl muitinės tarpininko atsakomybės. Apžvelgiame ES duomenų bazes nurodydami, kokius tiekėjų ir partnerių registracijos numerius, susijusius su muitinės formalumais, jose galite patikrinti.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

ĮDOMU

Valentina Ferraro
Maka Khvedelidze
PMO sekretoriatas

Sprendžiant COVID-19 krizę skaičių pagalba: veiklos rodikliai ir tęstinumo planavimas

Įžanga nuo „Muitų teisė praktikams“ leidinio redakcijos apie tai, kodėl šis straipsnis pasirinktas publikuoti. „Atsiųskite savo veiklos tęstinumo procedūrą“ – toks klientų prašymas Covid-19 krizės metu sukėlė rūpesčių ne vienam, ypač mažesniai verslui. Krizė parodė šių planų svarbą ir akivaizdu, kad ateityje tokių klientų prašymų nemažės.

Veiklos tęstinumo planai – ir muitinių dėmesio centre, kaip rašoma straipsnyje. Kadangi tiek muitinės, tiek verslo veiklos tęstinumo planai savo esme nesiskiria, straipsnis suteikia naudingų žinių ir minčių pamąstymui muitinės srities specialistams, o ir visiems kitiems tiekimo grandinės dalyviams, rengiantiems, atnaujinantiems ir įgyvendinantiems šiuos planus ir procedūras.

Straipsnį, kuris buvo publikuotas aktualiaame PMO naujienų numeryje, išvertėme ir publikuojame maloniai sutikus Pasaulio muitinių organizacijai.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

MUITŲ TEISĖ

praktikams

Informacija apie leidinį

„Muitų teisė praktikams“ leidžiamas kartą per mėnesį, iki sekančio mėnesio 5 d. Leidėjas UAB „Muita“, Marių g. 17, 93264 Klaipėda, tel. +370 46 257150, el. p. info@muita.lt.

Skaitytojų klausimai

Nerandate informacijos ar atsakymo į klausimą? Susisiekite su mumis! Paruošime atsakymą ir publikuosime artimiausiuose leidinio numeriuose.

Bendradarbiavimas

Norite leidinyje paskelbti savo straipsnį ar pranešimą? Susisiekite su mumis! Mielai aptarsime bendradarbiavimo galimybes ir sąlygas.

Prenumerata

Domina nacionalinių muitų teisės aktų pakeitimų apžvalga? Paskaitytumėte ir vieną kitą straipsnį? Prenumeruokite **nemokamą leidinio versiją**, siunčiamą el. paštu pdf formatu.

Jeigu norite skaityti pilną leidinio turinį, įsigykite **metinę „Muitų teisė praktikams“ prenumeratą** (mokamą leidinio versiją). Jums bus ne tik siunčiamas leidinys pdf formatu, bet ir suteikta internetinė prieiga prie visų leidinyje publikuotų straipsnių (nuo 2012 m.).

Prenumeratos forma www.muita.lt/lt/p/leidinys-muitu-teise-praktikams

Atsakomybė už leidinio turinį

Šiame leidinyje pateikta informacija yra bendro informacinio pobūdžio ir negali būti vertinama kaip teisinis patarimas, išvada ar konsultacija. Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų nuomone.

Leidinio arba jo straipsnių platinimas, citavimas

2020 © UAB „Muita“. Leidinio **mokama versija**, t. y. leidinio numeris su pilna jame publikuota informacija, yra skirta tik tiems asmenims, kurie jį įsigijo/ gavo teisėtu būdu tiesiogiai iš UAB „Muita“ arba per www.customsclearance.net platformą. Leidinio arba jo straipsnių įsigijimas/ gavimas kitu būdu yra neteisėtas. Leidinio ir jame pateikiamos neviešos informacijos platinimas be UAB „Muita“ rašytinio sutikimo yra draudžiamas ir užtraukia teisės aktuose numatytą atsakomybę. Leidinio **nemokamos versijos** platinimui apribojimai netaikomi.

Cituojant leidinyje publikuotus straipsnius prašome nurodyti straipsnio pavadinimą, autorių ir leidinio numerį, kuriame šis straipsnis buvo publikuotas.